

[Miljøministeren]

landbrugsejendomme, og dagligvareforretninger og skoler er blevet nedlagt.

Resultatet har været færre arbejdspladser og bl.a. derfor en stadig stigende affolkning af øerne. Dette har selvfølgelig virket selvforstærkende og ført til yderligere vanskeligheder. Desuden har øboerne fremfor f.eks. landsbyboerne et helt specielt problem, som følger af vanskelighederne med at opretholde en rimelig trafikbetjening til fastlandet.

Denne udvikling indebærer fare for, at nogle småøer i løbet af få år vil blive helt affolket.

I august 1979 nedsatte miljøministeren et embedsmandsudvalg under planstyrelsen til at registrere og behandle spørgsmålet om, hvilke initiativer og foranstaltninger der kan afhjælpe de små øsamfunds særlige problemer.

Udvalget fik til opgave at behandle småøernes trafikproblemer, herunder den etablerede trafikstøtteordning. Desuden skulle udvalget med udgangspunkt i en rapport fra Sammenslutningen af Danske Småøer undersøge muligheden for at fremsætte forslag og andre initiativer, der kunne stille øsamfundene bedre. Udvalgets arbejde skulle danne grundlag for en stillingtagen til småøernes trafikproblemer efter støtteordningens udløb og for den videre debat og yderligere overvejelser i de forskellige ministerier om småøernes forhold.

Dette øudvalg har i december 1982 afgivet et »Fjerde notat om det offentliges politik for de små øer«. I notatet peges der på eksisterende ordninger og mulige initiativer, der kan forbedre øboernes levevilkår på andre områder end transportområdet. De emner, notatet beskæftiger sig med, spænder over et bredt spektrum fra erhvervsmæssige forhold over sociale og sundhedsmæssige forhold til planlægning. Der peges bl.a. på muligheder, som, hvis de udnyttes i de enkelte ministerier, amtskommuner og kommuner eller af de små øer, kan medvirke til at afhjælpe de små øsamfunds særlige problemer.

Jeg har orienteret de berørte statslige og kommunale myndigheder om forslagene og bedt om, at disse søges fremmet.

I et femte notat har embedsmandsgruppen gjort status over udviklingen på øerne igennem den sidste halve snes år, først og fremmest med en undersøgelse af, hvad den of-

fentlige trafikstøtte har betydet for de små øers livsnerve, færgetrafikken.

Af rapporten fremgår bl.a., at antallet af øboere falder langsommere end før. Trafikken er stagneret på langt de fleste af de øvrige færgeruter mellem landsdelene siden midten af 70'erne. Til og fra de små øer er den derimod steget til over det dobbelte. Men det har været dyrt at opretholde et rimeligt niveau i færgebetjeningen. Jeg har derfor fremsat lovforslag om permanent trafikstøtte til de små øer.

Gennemførelsen af trafikstøtteordningen er hovedhjørnestenen i arbejdet med at skabe et reelt grundlag for, at småøerne kan bestå som levedygtige lokalsamfund. Men mulighederne for erhvervsudviklingen og for den nødvendige service må forbedres. For at nå dette må der tænkes i nye baner og udvises smidighed både af det offentlige og af private.

På de små øer er der netop ikke basis for at gennemføre de normale løsninger, der er skabt ud fra andre forudsætninger, navnlig et større befolkningsunderlag.

Det er vigtigt, at problemerne afdækkes og søges løst i samarbejde med øboerne, der føler vanskelighederne i deres dagligdag.

Dette var også baggrunden for, at jeg i sommer bad Sammenslutningen af Danske Småøer og øernes beboerforeninger om at finde frem til nye ideer og forslag, der kunne styrke øsamfundene. På mange af småøerne har der været afholdt beboermøder om mulighederne for at skabe rimelige levevilkår på den enkelte ø, og alle øboforeninger har sendt forslag til ideer og initiativer, som efter deres mening kan være med til at forbedre grundlaget for øerne.

Flere af øboernes forslag er utraditionelle og sigter mod mere fleksible former for serviceforsyning og indebærer en opblødning af grænserne mellem offentlige og private opgaver.

De konkrete forslag er endnu ikke færdigbehandlet, men en bred debat i folketinget om denne redegørelse og om lovforslaget om støtte til de små øsamfund vil forhåbentlig medvirke til, at der skabes et grundlag for en egentlig øpolitik i Danmark.